

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (suuri jaosto)

17 päivänä joulukuuta 2018*

[Teksti oikaistu 2.7.2019 annetulla määräyksellä]

Väliaikainen oikeussuoja – SEUT 279 artikla – Välitoimihakemus – SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 47 artikla – Tehokas oikeussuoja – Tuomareiden riippumattomuus

Asiassa C-619/18 R,

jossa on kyse SEUT 279 artiklan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 160 artiklan 2 kohdan nojalla 2.10.2018 tehdystä välitoimihakemuksesta,

Euroopan komissio, asiamiehinään K. Banks, H. Krämer ja S. L. Kaleda,

hakijana,

vastaan

Puolan tasavalta, asiamiehinään B. Majczyna, K. Majcher ja S. Żyrek,

vastapuolena,

jota tukee

Unkari, asiamiehenään M. Z. Fehér,

väliintulijana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), jaostojen puheenjohtajat A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Vilaras, T. von Danwitz, C. Toader, F. Biltgen, K. Jürimäe ja C. Lycourgos sekä tuomarit L. Bay Larsen, D. Šváby, C. G. Fernlund, C. Vajda ja S. Rodin,

kuultuaan julkisasiamies E. Tanchevia,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

määräyksen

- 1 Euroopan komissio vaatii välitoimihakemuksessaan unionin tuomioistuinta määräämään, että siihen asti, kunnes unionin tuomioistuin on antanut tuomionsa pääasiassa, Puolan tasavalta
 - lykkää ylimmästä tuomioistuimesta 8.12.2017 annetun lain (ustawa o Sądzie Najwyższym; Dz. U. 2018, järjestysnumero 5) 37 §:n 1–4 momentin ja 111 §:n 1 ja 1a momentin ja yleisten tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 10.5.2018 annetun lain (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. 2018, järjestysnumero 1045; jäljempänä muutoslaki) 5 §:n säännösten (jäljempänä yhdessä riidanalaiset kansalliset säännökset) sekä kaikkien näiden säännösten nojalla toteutettujen toimenpiteiden soveltamista
 - toteuttaa kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola) tuomarit, joita riidanalaiset kansalliset säännökset koskevat, voivat hoitaa edelleen tehtäviään virassa, jossa he olivat 3.4.2018, jolloin ylimmästä tuomioistuimesta annettu laki tuli voimaan, siten, että heillä on sama asema, samat oikeudet ja samat palvelussuhteen ehdot, jotka heillä oli tai joita heihin sovellettiin 3.4.2018 saakka
 - pidättyy kaikista toimenpiteistä, joilla Sąd Najwyższyyn nimitetään tuomareita niiden tuomarien sijalle, joita riidanalaiset kansalliset säännökset koskevat, ja kaikista toimenpiteistä, joilla nimitetään uusi kyseisen tuomioistuimen ensimmäinen presidentti tai ilmoitetaan henkilö, jonka tehtävänä on johtaa mainittua tuomioistuinta sen ensimmäisen presidentin sijasta uuden ensimmäisen presidentin nimittämiseen saakka, ja
 - ilmoittaa komissiolle viimeistään kuukausi vaadittujen välitoimien määräämisestä annetun unionin tuomioistuimen määräyksen tiedoksiantamisen jälkeen ja sen jälkeen säännöllisesti joka kuukausi kaikista niistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut noudattaakseen täysimääräisesti tätä määräystä.
- 2 Komissio on myös hakenut unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 160 artiklan 7 kohdan nojalla edellä olevassa kohdassa mainittujen välitoimien määräämistä jo ennen kuin vastapuoli on esittänyt huomautuksensa sen vuoksi, että unionin oikeutta sovellettaessa on olemassa vakavan ja korjaamattoman vahingon välitön vaara tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden kannalta.
- 3 Nämä hakemukset on tehty sellaisen SEUT 258 artiklaan perustuvan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä, jonka komissio on nostanut 2.10.2018 (jäljempänä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne) ja jossa vaaditaan toteamaan, että Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska yhtäältä se on alentanut Sąd Najwyższyyn tuomareiden eläkeikää ja soveltanut kyseistä toimenpidettä virassa oleviin tuomareihin, jotka on nimitetty kyseiseen tuomioistuimeen ennen 3.4.2018, ja toisaalta antanut Puolan tasavallan presidentille harkintavaltaa jatkaa Sąd Najwyższyyn tuomareiden lainkäyttötehtäviensä aktiivista hoitamista hiljattain vahvistetun eläkeiän saavuttamisen jälkeen. Kyseinen kanne on merkitty rekisteriin numerolla C-619/18.
- 4 Unionin tuomioistuimen varapresidentti on 19.10.2018 antamallaan määräyksellä komissio v. Puola (C-619/18 R, ei julkaistu, EU:C:2018:852) hyväksynyt työjärjestyksen 160 artiklan 7 kohdan nojalla välitoimihakemuksen väliaikaisesti siihen saakka, kunnes annetaan määräys, jolla tämä välitoimimenettely päätetään.

- 5 Unionin tuomioistuimen varapresidentti siirsi nyt käsiteltävän asian työjärjestyksen 161 artiklan 1 kohdan nojalla unionin tuomioistuimelle, joka ottaen huomioon kyseisen asian merkityksen päätti työjärjestyksen 60 artiklan 1 kohdan nojalla jakaa asian suurelle jaostolle.
- 6 Unionin tuomioistuimen presidentin 30.10.2018 tekemällä päätöksellä Unkari hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Puolan tasavallan vaatimuksia asian käsittelyn suullista vaihetta varten.
- 7 Unionin tuomioistuimen presidentin 15.11.2018 antamalla määräyksellä komissio v. Puola (C-619/18, EU:C:2018:910) asia C-619/18 päätettiin käsitellä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklassa ja työjärjestyksen 133 artiklassa määrättyssä nopeatetussa menettelyssä.
- 8 Asianosaiset sekä Unkari esittivät 16.11.2018 suulliset huomautuksensa suuressa jaostossa järjestetyssä istunnossa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Puolan perustuslaki

- 9 [Oikaistu 2.7.2019 annetulla määräyksellä] Puolan perustuslain 183 §:n 3 momentin mukaan Sąd Najwyższyn ensimmäinen presidentti nimitetään kuudeksi vuodeksi.

Ylimmästä tuomioistuimesta annettu laki

- 10 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 37 §:n 1–4 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Sąd Najwyższyn tuomareiden on jätävä eläkkeelle heidän täyttäessään 65 vuotta, jolleivät he toimita aikaisintaan 12 kuukautta ja viimeistään 6 kuukautta ennen kuin he täyttävät [65 vuotta] ilmoitusta, jossa he esittävät toiveensa jatkaa tehtäviensä hoitamista, ja todistusta, joka on laadittu tuomarin viran hakijoihin sovellettavien edellytysten mukaisesti ja joka osoittaa, että heidän terveydentilansa sallii heidän toimia tuomioistuimen jäseninä, ja jollei Puolan tasavallan presidentti anna heille lupaa jatkaa heidän tehtäviensä hoitamista Sąd Najwyższyssa.

1a. Ennen tällaisen luvan myöntämistä Puolan tasavallan presidentti pyytää lausunnon kansalliselta tuomarineuvostolta. Kansallinen tuomarineuvosto toimittaa lausuntonsa Puolan tasavallan presidentille 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona Puolan tasavallan presidentti on kehottanut sitä antamaan sen hänelle. Jos kansallinen tuomarineuvosto ei ole toimittanut lausuntoaan toisessa virkkeessä säädettyssä määräajassa, lausunnon katsotaan olevan puoltava.

1b. Kun kansallinen tuomarineuvosto antaa 1a momentissa tarkoitetun lausunnon, se ottaa huomioon tuomioistuinjärjestelmän edun tai merkittävän yhteiskunnallisen edun ja erityisesti Sąd Najwyższyn jäsenten järkevän virkaan osoittamisen tai joidenkin Sąd Najwyższyn jaostojen työtaakasta johtuvat tarpeet.

2. Edellä 1 momentissa tarkoitetut ilmoitus ja todistus osoitetaan Sąd Najwyższyn ensimmäiselle presidentille, joka toimittaa ne yhdessä lausuntonsa kanssa välittömästi Puolan tasavallan presidentille. Sąd Najwyższyn ensimmäinen presidentti toimittaa ilmoituksensa ja todistuksensa, joihin on liitetty Sąd Najwyższyn kollegion lausunto, Puolan tasavallan presidentille.

3. Puolan tasavallan presidentti voi antaa kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona se on saanut 1a momentissa tarkoitetun kansallisen tuomarineuvoston lausunnon tai jona määräaika, jonka kuluessa kyseinen lausunto on annettava, on päättynyt, Sąd Najwyższyn tuomarille luvan hoitaa edelleen tehtäviään. Jollei lupaa saada ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetussa määräajassa, tuomarin katsotaan

olevan eläkkeellä siitä päivästä lukien, jona hän täyttää 65 vuotta. Jos Sąd Najwyższy tuomari saavuttaa 1 momentissa tarkoitetun iän ennen kuin hänen tehtäviensä hoitamisen jatkamista koskeva menettely päättyy, hän jatkaa tehtävissään, kunnes mainittu menettely on saatettu päätökseen.

4. Edellä 1 momentissa tarkoitettu lupa myönnetään kolmeksi vuodeksi, ja se voidaan uusida kerran. Edellä 3 momentin säännöksiä sovelletaan soveltuvien osin. Tuomari, jolle on annettu lupa jatkaa tehtäviään Sąd Najwyższyssa, voi lähteä milloin tahansa eläkkeelle 65 vuotta täytettyään; hän tekee tästä ilmoituksen Sąd Najwyższyn ensimmäiselle presidentille, joka toimittaa sen välittömästi Puolan tasavallan presidentille. Sąd Najwyższyn ensimmäinen presidentti osoittaa ilmoituksensa suoraan Puolan tasavallan presidentille.”

- 11 Kyseisen lain 111 §:n 1 ja 1a momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Sąd Najwyższyn tuomareiden, jotka ovat täyttäneet 65 vuotta tämän lain voimaantulopäivänä tai jotka saavuttavat tämän iän kolmen kuukauden määräajan kuluessa tästä voimaantulopäivästä lukien, on jätävä eläkkeelle kyseisen kolmen kuukauden määräajan päättymistä seuraavasta päivästä lukien, jolleivät he toimita kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta lukien 37 §:n 1 momentissa tarkoitettuja ilmoitusta ja todistusta ja jollei Puolan tasavallan presidentti anna heille lupaa jatkaa heidän tuomarin tehtäviensä hoitamista Sąd Najwyższyssa. Tämän lain 37 §:n 2–4 momentin säännöksiä sovelletaan soveltuvien osin.

1a. Sąd Najwyższyn tuomareiden, jotka täyttävät 65 vuotta kolmen kuukauden määräajan päättymisen jälkeen ja ennen kuin 12 kuukautta on kulunut tämän lain voimaantulopäivästä, on jätävä eläkkeelle 12 kuukauden kuluttua tästä voimaantulosta lukien, jolleivät he toimita kyseisen ajan kuluessa 37 §:n 1 momentissa tarkoitettuja ilmoitusta ja todistusta ja jollei Puolan tasavallan presidentti anna heille lupaa jatkaa heidän tuomarin tehtäviensä hoitamista Sąd Najwyższyssa. Tämän lain 37 §:n 1a–4 momentin säännöksiä sovelletaan soveltuvien osin.”

- 12 Ylimmästä tuomioistuimesta annettu laki tuli voimaan 3.4.2018.

Muutoslaki

- 13 Muutoslain 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Puolan tasavallan presidentti toimittaa välittömästi kansallisen tuomarineuvoston lausuntoa varten [ylimmästä tuomioistuimesta annetun] lain 37 §:n 1 momentissa ja 111 §:n 1 momentissa tarkoitetut ilmoitukset, joita hän ei ole tutkinut tämän lain voimaantulopäivänä. Kansallinen tuomarineuvosto antaa lausuntonsa 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona Puolan tasavallan presidentti on kehottanut sitä tekemään näin. Puolan tasavallan presidentti voi antaa Sąd Najwyższyn tuomarille luvan jatkaa tehtäviensä hoitamista 60 päivän kuluessa siitä päivästä lukien, jona hän on saanut kansallisen tuomarineuvoston lausunnon tai jona määräaika, jonka kuluessa kyseinen lausunto on toimitettava, on päättynyt. [Ylimmästä tuomioistuimesta annetun] lain, sellaisena kuin se on muutettuna tällä lailla, 37 §:n 2–4 momentin säännöksiä sovelletaan soveltuvien osin.”

Asian tausta

Riidanalaisten kansallisten säännösten täytäntöönpanon yhteydessä toteutetut toimenpiteet

- 14 Sąd Najwyższyssa hoiti 3.7.2018 tehtäviään 72 tuomaria, joista 27 oli täyttänyt kyseisenä ajankohtana 65 vuotta.

- 15 Näistä 27 tuomarista 15:lle ilmoitettiin 4.7.2018, että heidät siirrettään riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla eläkkeelle; heistä 11 ei ole pyytänyt saada jatkaa lainkäyttötehtäviensä aktiivista hoitamista ja heistä neljä on toimittanut myöhässä ilmoituksen, jossa he esittävät toiveensa jatkaa tehtäviensä hoitamista. Näiden 15 eläkkeelle siirretyn tuomarin joukossa oli Sąd Najwyższoyn ensimmäinen presidentti, jonka toimikauden oli Puolan perustuslain nojalla tarkoitus päättyä 30.4.2020, mikä on vahvistettu Sąd Najwyższoyn tuomarien yleiskokouksen 28.6.2018 yksimielisesti antamassa päätöslauselmassa.
- 16 Sąd Najwyższoyn 12 muuta tuomaria, jotka olivat täyttäneet 65 vuotta 3.7.2018, toimittivat ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 37 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, jossa he esittävät toiveensa jatkaa tehtäviensä hoitamista. Kansallinen tuomarineuvosto antoi 12.7.2018 kyseisten tuomarien tehtävissä jatkamisen osalta viisi puoltavaa lausuntoa ja seitsemän kielteistä lausuntoa, joista kaksi koski kahta Sąd Najwyższoyn jaoston puhteenjohtajaa. Neljä niistä seitsemästä tuomarista, joita kansallisen tuomarineuvoston kielteinen lausunto koski, haki muutosta kyseiseen lausuntoon ja pyysi kansallista tuomarineuvostoa perustelemaan mainitun lausunnon.
- 17 Koska Sąd Najwyższylla oli epäilyjä ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain yhteensopivuudesta etenkin tuomareiden erottamattomuuden vaatimuksen ja heidän riippumattomuutensa takaamisen kanssa, se esitti 2.8.2018 tekemällään päätöksellä unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklan nojalla ennakkoratkaisupyyntön asiassa C-522/18, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, joka on parhaillaan vireillä, etenkin SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan tulkinnasta asiayhteydessä, jossa kansallinen lainsäätäjä on alentanut Sąd Najwyższoyn tuomareiden eläkeikää ja soveltanut kyseistä toimenpidettä virassa oleviin tuomareihin. Se lykkäsi samalla päätöksellä ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain säännösten soveltamista siihen saakka, kunnes se on antanut ratkaisun saatuaan unionin tuomioistuimen vastauksen mainittuun ennakkoratkaisupyyntöön.
- 18 Samana päivänä Puolan tasavallan presidentin kanslia ilmoitti, että Sąd Najwyższoyn päätös, jolla lykättiin ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain säännösten soveltamista, ”oli tehty ilman asianmukaista oikeusperustaa eikä sillä ollut vaikutuksia Puolan tasavallan presidenttiin eikä mihinkään muuhunkaan elimeen” ja että sillä lisäksi ”ei ollut oikeusvaikutuksia”.
- 19 Tämän jälkeen 11.9.2018 Puolan tasavallan presidentti yhtäältä päätti antaa viidelle tämän määräyksen 16 kohdassa mainituista 12 tuomarista luvan hoitaa edelleen tehtäviään kolmen vuoden ajan ja toisaalta ilmoitti tiedonannolla, että muut seitsemän tuomaria, mukaan lukien tämän määräyksen tuossa samassa kohdassa mainitut kaksi Sąd Najwyższoyn jaostojen puheenjohtajaa, siirrettäisiin eläkkeelle 12.9.2018. Puolan tasavallan presidentti ilmoitti kyseisessä tiedonannossa lisäksi, että eräiden Sąd Najwyższoyn tuomareiden nostamilla kanteilla kansallisen tuomarineuvoston kielteisestä lausunnosta heidän tehtävissään jatkamisen osalta ei ollut vaikutusta hänen päätöksiinsä, koska tällainen lausunto ei ollut tarpeen päätöksentekoa varten. Hän ilmoitti lisäksi, ettei hänen päätöksiään, jotka koskevat Sąd Najwyższoyn tuomarien tehtävissään jatkamista, tarvinnut perustella.
- 20 Puolan tasavallan presidentti allekirjoitti 12.9.2018 päätökset, joilla kieltäydyttiin jatkamasta edellä olevassa kohdassa tarkoitettujen seitsemän Sąd Najwyższoyn tuomarin aktiivista lainkäyttötehtävää. Kyseiset päätökset perustuvat ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 111 §:n 1 momenttiin, jonka soveltamista on lykätty tämän määräyksen 17 kohdassa mainitulla Sąd Najwyższoyn päätöksellä.
- 21 Samana päivänä järjestettiin istunto Sąd Najwyższoyn ratkaisukokoonpanossa, johon kuului kaksi tuomaria, joita riidanalaiset kansalliset säännökset koskivat. Kyseinen ratkaisukokoonpano totesi, että nämä tuomarit saattoivat hoitaa edelleen tehtäviään, koska kyseisten säännösten soveltamista oli lykätty tämän määräyksen 17 kohdassa mainitulla Sąd Najwyższoyn päätöksellä.

Menettelyt uusien tuomareiden nimittämiseksi Sąd Najwyższyn

- 22 Puolan tasavallan presidentti lisäsi 29.3.2018 Sąd Najwyższyn tuomarin virkojen kokonaislukumäärää siten, että virkoja oli 93:n sijasta 120. Sąd Najwyższyn tuomareiden 44 avointa virkaa julkaistiin 29.6.2018.
- 23 Yleisiin tuomioistuimiin sovellettavan järjestelmän ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 20.7.2018 annetulla lailla (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. 2018, järjestysnumero 1443) muutettiin Sąd Najwyższyn ensimmäisen presidentin valintamenettelyyn sovellettavia siirtymäajan sääntöjä. Kyseisellä lailla erityisesti Sąd Najwyższyn niiden tuomarien, joiden oli annettava suostumuksensa kyseisen menettelyn aloittamiseen, lukumäärää vähennettiin 110 tuomarista 80 tuomariin. Siinä rajattiin lisäksi Sąd Najwyższyn tuomareiden virkaa hakeneiden henkilöiden kansallisen tuomarineuvoston lausunnoista nostamien kanteiden lykkäävää vaikutusta. Mainittu laki tuli voimaan 9.8.2018, ja sitä sovelletaan Sąd Najwyższyn tuomareiden nimittämistä koskeviin menettelyihin, jotka on pantu vireille ennen kyseistä päivämäärää.
- 24 Puolan tasavallan presidentti julkaisi 28.8.2018 uusia Sąd Najwyższyn tuomareiden avoimia virkoja, joihin kuului kyseisen tuomioistuimen ensimmäisen presidentin virka.
- 25 Kansallinen tuomarineuvosto laati 20.–28.8.2018 lopullisen luettelon hakijoista, jotka esitellään Puolan tasavallan presidentille Sąd Najwyższyn tuomareiden nimittämiseksi.
- 26 Puolan tasavallan presidentti päätti 20.9.2018 nimittää kymmenen tuomaria Sąd Najwyższyn kurinpitajaostoon.
- 27 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista tiedoista ilmenee, että Puolan tasavallan presidentti virallisti 10.10.2018 27 uuden tuomarin nimittämisen Sąd Najwyższyn.

Välitoimihakemuksen tarkastelu

- 28 Työjärjestyksen 160 artiklan 3 kohdassa määrätään, että välitoimihakemuksissa on ilmoitettava ”oikeudenkäynnin kohde ja seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi haetun välitoimen määrääminen on ilmeisesti perusteltua”.
- 29 Välitoimista päättävä tuomari voi määrätä välitoimesta ainoastaan, jos on selvitetty, että siitä määrääminen ilmeisesti on tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltua (*fumus boni juris*) ja että se on kiireellinen siinä mielessä, että kantajan etuja koskevan vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi on tarpeen, että kyseisestä toimesta määrätään ja sen vaikutukset alkavat jo ennen kuin pääasiassa annetaan ratkaisu. Välitoimista päättävän tuomarin on myös tarvittaessa vertailtava kyseessä olevia intressejä. Nämä edellytykset ovat kumulatiivisia, joten välitoimihakemus on hylättävä, jos jokin niistä ei täyty (määräys 20.11.2017, komissio v. Puola, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 29 ja 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Fumus boni juris

- 30 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan *fumus boni juris* -edellytys täyttyy, jos ainakin jokin välitoimien hakijan pääasian kanteen tueksi esittämistä perusteista vaikuttaa siltä, että sille ilmeisesti on vakavasti otettava perustelu. Asia on näin erityisesti silloin, kun jokin näistä perusteista osoittaa, että on olemassa monitahoisia oikeudellisia kysymyksiä, joiden ratkaisu ei ole ilmeinen ja edellyttää siis perusteellista tarkastelua, jota välitoimista päättävä tuomari ei voi suorittaa vaan joka on tehtävä pääasian menettelyssä, tai jos asianosaisten välinen näkemystenvaihto osoittaa, että on olemassa

merkittävä oikeudellinen erimielisyys, jonka ratkaisu ei ole ilmeinen (unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys 20.7.2018, EKP v. Latvia, C-238/18 R, ei julkaistu, EU:C:2018:581, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 31 Nyt käsiteltävässä tapauksessa komissio vetoaa osoittaakseen, että *fumus boni juris* -edellytys täyttyy, kahteen perusteeseen, jotka on esitetty myös jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä ja joista ensimmäinen perustuu siihen, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain säännöksillä, jotka koskevat Sąd Najwyższy tuomareiden eläkeiän alentamista (jäljempänä eläkeiän alentamista koskevat säännökset), loukataan siltä osin kuin niitä sovelletaan virassa oleviin tuomareihin, jotka on nimitetty kyseiseen tuomioistuimeen ennen 3.4.2018, tuomareiden erottamattomuuden periaatetta, ja joista toinen perustuu siihen, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain säännöksillä, joilla Puolan tasavallan presidentille myönnetään harkintavaltaa jatkaa kyseisen tuomioistuimen tuomareiden aktiivista lainkäyttötehtävää hiljattain vahvistetun eläkeiän saavuttamisen jälkeen, loukataan tuomioistuinten riippumattomuuden periaatetta. Komissio katsoo näin ollen, että riidanalaiset kansalliset säännökset ovat ristiriidassa Puolan tasavallalle SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan nojalla kuuluvien velvoitteiden kanssa.
- 32 Komissio korostaa ensimmäisen perusteen yhteydessä aluksi, että ennen ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain voimaantuloa eli ennen 3.4.2018 Sąd Najwyższy tuomareiden eläkeiksi oli vahvistettu 70 vuotta ja että kyseisellä lailla eläkeikä alennettiin 65 vuoteen säätämällä ilman siirtymätoimenpiteitä kyseisen alennetun eläkeiän välittömästä soveltamisesta paitsi kyseiseen tuomioistuimeen tuon ajankohdan jälkeen nimitettyihin tuomareihin myös tuomareihin, jotka hoitivat tehtäviään mainittuna ajankohtana ja joiden lukumäärä oli 72.
- 33 Komissio toteaa tämän jälkeen, että eläkeiän alentamista koskevien säännösten soveltaminen on jo johtanut 22:n Sąd Najwyższy tuomarin eläkkeelle siirtymiseen; kyseisistä tuomareista 15, joiden joukossa on myös ensimmäinen presidentti, siirtyivät eläkkeelle 4.7.2018, ja 7, joiden joukossa on kaksi jaoston puheenjohtajaa, 12.9.2018, mikä merkitsee noin 30:tä prosenttia niistä Sąd Najwyższy tuomareista, jotka olivat virassa ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain voimaantulopäivänä.
- 34 Komissio katsoo lopuksi, että Sąd Najwyższy tuomarien eläkeiän alentaminen ja kyseisen alennetun eläkeiän soveltaminen ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain voimaantulopäivänä virassa olleisiin tuomareihin johtaa kyseisten tuomareiden aktiivisen lainkäyttötehtävän keston lyhenemiseen. Eläkeiän äkillisestä alentamisesta johtuva mainittujen tuomarien eläkkeelle siirtyminen merkitsee tosiasiallisesti näiden samojen tuomarien erottamista, joka on vastoin tuomareiden erottamattomuuden periaatetta.
- 35 Toisessa perusteessa komissio huomauttaa, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain mukaan Puolan tasavallan presidentin on annettava lupa Sąd Najwyższy tuomareiden aktiivisen lainkäyttötehtävän pidentämiseen 65 ikävuoden jälkeen ja että kyseinen lupa voidaan uusia kerran. Komissio korostaa kyseisen luvan myöntämistä koskevien edellytysten osalta muun muassa yhtäältä, että Puolan tasavallan presidentin on pyydettävä kansallisen tuomarineuvoston lausunto, joka ei kuitenkaan ole sitova, ja toisaalta, että Puolan tasavallan presidentin päätös on harkinnanvarainen eikä siihen voida hakea muutosta.
- 36 Komissio toteaa myös, että Puolan tasavallan presidentti antoi 11.9.2018 viidelle Sąd Najwyższy tuomarille, jotka olivat täyttäneet 65 vuotta ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain voimaantulopäivänä, luvan jatkaa tehtäviensä hoitamista kolmen vuoden ajan.
- 37 Komissio katsoo, että se, ettei ole kriteereitä, joiden perusteella Puolan tasavallan presidentti päättää Sąd Najwyższy tuomareiden aktiivisen lainkäyttötehtävän pidentämisestä 65 ikävuoden jälkeen, yhdistettynä siihen, ettei kyseiseen päätökseen kohdistu tuomioistuinvalvontaa, johtaa siihen, että Puolan tasavallan presidentillä on liiallista harkintavaltaa, joka vaikuttaa tuomareiden

riippumattomuuteen, kun otetaan huomioon muun muassa Sąd Najwyższy tuomareihin kohdistuva vaikutus ja painostus, jotka saattavat seurata siitä vallasta, joka Puolan tasavallan presidentille on tällä tavalla annettu.

- 38 Komissio nojautuu tuomioistuinten riippumattomuutta koskevaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja erityisesti 27.2.2018 annettuun tuomioon Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117) ja 25.7.2018 annettuun tuomioon Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), joista ilmenee, että tuomareiden riippumattomuuden säilyttäminen on olennaista tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden noudattamisen takaamiseksi unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, ja väittää, ettei Puolan tasavalta ole noudattanut sille SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan nojalla kuuluvaa velvollisuuttaan taata unionin oikeudessa tarkoitettun tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden noudattaminen, koska se on antanut riidanalaiset kansalliset säännökset.
- 39 On huomattava ensinnäkin, että komission esittämissä perusteissa tuodaan esiin kysymys SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten täsmällisestä ulottuvuudesta tilanteessa, jossa jäsenvaltio käyttää toimivaltaansa päättää tuomioistuinjärjestelmänsä organisaatiosta. Kyse on monitahoisesta oikeudellisesta kysymyksestä, josta keskustellaan asianosaisten välillä ja jonka ratkaisu ei ole ilmeinen ja edellyttää siis perusteellista tarkastelua, jota välitoimista päättävä tuomari ei voi suorittaa.
- 40 Toiseksi on todettava ottamatta tässä vaiheessa kantaa niiden väitteiden oikeellisuuteen, joihin asianosaiset ovat vedonneet jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisestä koskevan kanteen yhteydessä, mikä kuuluu yksin pääasian ratkaisevan tuomioistuimen toimivaltaan, että kun otetaan huomioon komission esittämät tosiseikat ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, erityisesti 27.2.2018 annettu tuomio Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117) ja 25.7.2018 annettu tuomio Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), komission kummankin perusteensa yhteydessä esittämät väitteet eivät vaikuta sellaisilta, ettei niille ilmeisesti ole vakavasti otettavaa perustelua.
- 41 Kyseisen oikeuskäytännön mukaan näet jokaisen jäsenvaltion on varmistettava, että elimet, jotka kuuluvat unionin oikeudessa tarkoitettuina ”tuomioistuimina” SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettulla tavalla sen oikeussuojakeinojen järjestelmään ”unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla”, täyttävät tehokkaan oikeussuojan vaatimukset (tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 42 Tämän suojan takaamiseksi on ensisijaisen tärkeää suojata tällaisten elinten riippumattomuus, kuten vahvistetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa alakohdassa, jossa mainitaan mahdollisuus saada asiansa käsitellyksi ”riippumattomassa” tuomioistuimessa yhtenä niistä vaatimuksista, jotka liittyvät tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevaan perusoikeuteen (tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 43 Nyt käsiteltävässä tapauksessa asianosaisten kesken on selvää, että Sąd Najwyższy voi joutua ratkaisemaan kysymyksiä, jotka liittyvät unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan. Tästä seuraa, että se kuuluu unionin oikeudessa tarkoitettuna ”tuomioistuimena” SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettulla tavalla Puolan oikeussuojakeinojen järjestelmään ”unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla” ja sen on siis täytettävä tehokkaan oikeussuojan vaatimukset.

- 44 Ei siis voida ilmeisesti pitää mahdollisena, että riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä loukataan Puolan tasavallalle SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten nojalla kuuluvaa velvollisuutta taata tehokas oikeussuoja unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla.
- 45 Asianosaisten argumenttien perusteella esiin tulee erityisesti monitahoisia oikeudellisia kysymyksiä, joita pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen on tarkasteltava perusteellisesti ja joita ovat muun muassa kysymys siitä, edellyttävätkö, kuten komissio väittää, tuomareiden erottamattomuuden takaaminen, että eläkeiän alentamista koskevia säännöksiä ei sovelleta Sąd Najwyższy tuomareihin, jotka oli nimitetty kyseiseen tuomioistuimeen jo ennen kyseisten säännösten voimaantuloa, tai kysymys siitä, missä määrin täytäntöönpanovaltaa käyttävän elimen puuttuminen päätökseen, jolla annetaan tällaisten tuomarien tai tuomarien, jotka nimitetään mainittuun tuomioistuimeen kyseisen voimaantulon jälkeen, jatkaa tehtävissään hiljattain vahvistetun uuden eläkeiän saavuttamisen jälkeen, voi loukata tuomioistuinten riippumattomuuden periaatetta.
- 46 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, että kanneperusteita, joihin komissio on vedonnut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä, ei voida pitää sellaisina, ettei niille ilmeisesti ole vakavasti otettavaa perustelua tämän määräyksen 30 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.
- 47 Tätä päätelmää ei voida osoittaa vääräksi Puolan tasavallan esittämillä argumenteilla.
- 48 Ensinnäkään ei voida hyväksyä argumenttia, jonka mukaan komission välitoimihakemus ei ilmeisesti ole perusteltu, koska unionin tuomioistuinta pyydetään ottamaan ensimmäistä kertaa kantaa sellaista jäsenvaltiota vastaan nostettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan kanteeseen, joka on antanut säännöksiä ylimmän kansallisen tuomioistuimen organisaation osalta.
- 49 Se, että unionin tuomioistuinta pyydetään ottamaan ensimmäistä kertaa kantaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan kanteeseen, jolla on sen kaltainen kohde kuin pääasian kanteella, ei voi johtaa siihen, ettei kyseessä voi olla fumus boni juris. Komission esittämien väitteiden ennennäkemätön luonne on sitä vastoin taipuvainen vahvistamaan tämän määräyksen 39 kohdassa esitettyä toteamusta.
- 50 Toiseksi ei voida hyväksyä myöskään argumenttia, jonka mukaan yhtäältä komissio ei saa välitoimihakemuksensa yhteydessä toistaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä esitettyjä argumentteja ja toisaalta näiden argumenttien perusteltavuuden – jopa ilmeisen perusteltavuuden – arviointi edellyttää oikeusriidan asianosaisten kannan hyvin tarkkaa analyysiä.
- 51 Se, että komission välitoimihakemuksensa tueksi esittämä argumentaatio on samankaltainen kuin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen tueksi esitetty argumentaatio, ei näet ole esteenä sille, että fumus boni juris -edellytyksen voidaan katsoa täyttyvän, koska – kuten tämän määräyksen 30 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee – kyseisen edellytyksen mukaan välitoimista päättävän tuomarin on nimenomaan arvioitava sitä, ovatko pääasiassa esitetyt perusteet ilmeisesti perusteltuja, todetakseen, että kyseiseltä kanteelta ei täysin puutu mahdollisuus menestyä.
- 52 Lisäksi se Puolan tasavallan esiin tuoma seikka, jonka mukaan sen arvioiminen, onko asianosaisten pääasian osalta esittämä argumentaatio ainakin ilmeisesti perusteltu, edellyttää hyvin tarkkaa analyysiä näiden asianosaisten kannasta, vahvistaa sellaisen oikeusriidan olemassaoloa, jonka ratkaisu ei ole ilmeinen, ja vahvistaa siis, että fumus boni juris -edellytys täyttyy tämän määräyksen 30 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti.

- 53 Kolmanneksi on todettava, ettei myöskään se argumentti ole perusteltu, jonka mukaan yhtäältä on mahdotonta selvittää, ovatko oikeudelliset perusteet, joihin komissio on nojautunut, ilmeisesti perusteltuja, koska mainittujen oikeudellisten perusteiden yhteydessä esitetyt argumentit ovat puutteellisesti perusteltuja, ja toisaalta kyseiset argumentit pohjautuvat yksinomaan oletuksiin.
- 54 Komissio on näet esittänyt riittävällä tavalla ne tosiseikkoja koskevat perusteet ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi haetusta välitoimesta määrääminen on ilmeisesti perusteltua. Komissio on lisäksi toimittanut yksityiskohtaisia selityksiä sekä riidanalaisten kansallisten säännösten sisällöstä että niistä syistä, joiden vuoksi se katsoo, että kyseiset säännökset ovat ristiriidassa Puolan tasavallalle SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan nojalla kuuluvien velvoitteiden kanssa.
- 55 Siltä osin kuin on kyse Puolan tasavallan argumentista, jonka mukaan perusteet, joihin komissio vetoaa, perustuvat pelkkiin oletuksiin, on muistutettava yhtäältä ensimmäisen perusteen osalta, että komissio on esittänyt selvästi, minkälaisen yhteyden se aikoo osoittaa sen, että Sąd Najwyższyn tuomareiden eläkeiän alentamista koskevaa toimenpidettä sovelletaan virassa oleviin tuomareihin, jotka on nimitetty kyseiseen tuomioistuimeen ennen 3.4.2018, ja sen välillä, ettei Puolan tasavalta ole noudattanut velvollisuuttaan varmistaa, että mainittu tuomioistuin täyttää tehokkaaseen oikeussuojaan erottamattomasti kuuluvat vaatimukset unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla.
- 56 Toisen perusteen osalta on todettava, ettei komissio väitä kyseisessä perusteessa, että Puolan tasavallan presidentti tulee käyttämään valtaansa päättää pidentää Sąd Najwyższyn tuomareiden aktiivista lainkäyttötehtävää 65 ikävuoden jälkeen kyseisiä tuomareita painostaakseen, vaan että kun riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä Puolan tasavallan presidentille annetaan tällainen valta, niillä annetaan tälle mahdollisuus harjoittaa tällaista painostusta.
- 57 Puolan tasavalta väittää lopuksi, että Puolan tasavallan sääntöjä muistuttavia sääntöjä on olemassa myös muissa jäsenvaltioissa, kuten Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneessä kuningaskunnassa tai Ranskan tasavallassa ja unionin tuomioistuimessa itsessään, ja että kyseisten sääntöjen mukaan päätös pidentää tuomareiden aktiivista lainkäyttötehtävää kuuluu yksin asianomaisen jäsenvaltion hallituksen toimivaltaan. Puolan tasavalta mainitsee myös tuomareiden eläkeikään Italiassa tehdyt eri muutokset. Puolan tasavallan mukaan se, ettei komissio ole kyseenalaistanut näitä kansallisia sääntöjä, osoittaa, ettei *fumus boni juris* -edellytys täyty nyt käsiteltävässä asiassa.
- 58 Tältä osin on kuitenkin riittävää huomauttaa nyt vireillä olevassa menettelyssä, ettei Puolan tasavalta voi vedota siihen, että riidanalaisia kansallisia säännöksiä muistuttavia sääntöjä on oletettavasti olemassa, osoittaakseen, ettei *fumus boni juris* -edellytys täyty nyt käsiteltävässä asiassa.
- 59 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella on pääteltävä, että *fumus boni juris* -edellytys täyttyy nyt käsiteltävässä asiassa.

Kiireellisyys

- 60 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimimenettelyn tarkoituksena on turvata annettavan lopullisen päätöksen täysi tehokkuus, jotta vältettäisiin aukot unionin tuomioistuimen takaamassa oikeussuojassa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kiireellisyyttä on arvioitava siihen nähden, onko asiassa tarpeen antaa väliaikainen ratkaisu, jotta vältytään siltä, että väliaikaista oikeussuojaa pyytäneelle asianosaiselle aiheutuu vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa. Kyseisen asianosaisen on näytettävä toteen, ettei se voi odottaa pääasian ratkaisua ilman, että se joutuu kärsimään tällaista vahinkoa (unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys 10.1.2018, komissio v. RW, C-442/17 P(R), ei julkaistu, EU:C:2018:6, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tällaisen vakavan ja korjaamattoman vahingon olemassaolon toteamiseksi ei ole tarpeen, että

vahingon aiheutuminen todetaan ehdottomalla varmuudella. Riittää, että vahinko on riittävän todennäköinen (unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys, 8.4.2014, komissio v. ANKO, C-78/14 P-R, EU:C:2014:239, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 61 Välitoimista päättävän tuomarin on lisäksi pelkästään kiireellisyyden arvioimiseksi ja ilman, että tämä merkitsee mitään välitoimista päättävän tuomarin kannanottoa välitoimien hakijan pääasiassa esittämien väitteiden perusteltavuuteen, lähdettävä siitä, että kyseiset väitteet voidaan hyväksyä. Vakava ja korjaamaton vahinko, jonka todennäköinen aiheutuminen on todettava, on se, joka mahdollisesti aiheutuu, jos välitoimihakemus hylätään ja pääasiaa koskeva kanne menestyy myöhemmin (unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys, 20.7.2018, EKP v. Latvia, C-238/18 R, ei julkaistu, EU:C:2018:581, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 62 Unionin tuomioistuimen on siis nyt käsiteltävässä asiassa lähdettävä kiireellisyyden arvioimiseksi siitä, että riidanalaiset kansalliset säännökset ja niiden soveltamistoimenpiteet voivat vaarantaa Sąd Najwyższyn riippumattomuuden ja olla siten vastoin Puolan tasavallalle SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten nojalla kuuluvaa velvollisuutta taata tehokas oikeussuoja unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla.
- 63 Tätä arviointia varten on lisäksi otettava huomioon se, että riidanalaiset kansalliset säännökset ovat jo alkaneet saamaan aikaan vaikutuksiaan, kuten tämän määräyksen 14–21 kohdasta ilmenee. Yhtäältä näet Sąd Najwyższyyn ennen 3.4.2018 nimitettyjen virassa olevien tuomareiden eläkeiän alentamista koskevien säännösten soveltaminen on johtanut 22 sellaisen kyseisen tuomioistuimen tuomarin eläkkeelle siirtämiseen, joiden joukossa on ensimmäinen presidentti ja kaksi jaoston puheenjohtajaa, ja toisaalta niiden säännösten nojalla, jotka koskevat Puolan tasavallan presidentille annettua valtaa jatkaa tuomareiden tehtäviä, niistä Sąd Najwyższyn 12 tuomarista, jotka olivat antaneet ilmoituksen, jossa he ilmaisivat halukkuutensa jatkaa tehtäviensä hoitamista, viiden tuomarin tehtäviä on tällä hetkellä jatkettu Puolan tasavallan presidentin päätöksellä, kun taas seitsemälle muulle tuomarille on ilmoitettu, että heidät siirretään eläkkeelle 12.9.2018 alkaen.
- 64 Kiireellisyyttä koskevan edellytyksen tutkinta edellyttää sen tutkimista, voiko, kuten komissio väittää, riidanalaisen kansallisten säännösten soveltaminen siihen saakka, kunnes unionin tuomioistuimen tuomio komission nostamasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta (jäljempänä lopullinen tuomio) annetaan, aiheuttaa vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa Euroopan unionin oikeusjärjestyksen kannalta.
- 65 Kuten tämän määräyksen 41 ja 42 kohdassa on palautettu mieleen, yksityisillä unionin oikeuden nojalla olevien oikeuksien oikeussuojan takaamiseksi sellaisten elinten riippumattomuuden suojaaminen, jotka kuuluvat unionin oikeudessa tarkoitettuina ”tuomioistuimina” jäsenvaltion oikeussuojajärjestelmään unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, on tältä osin ensisijaisen tärkeää.
- 66 Kansallisten tuomioistuinten riippumattomuus on olennaista erityisesti sen tuomioistuinten välisen yhteistyön järjestelmän moitteettomalle toiminnalle, jota SEUT 267 artiklan mukainen ennakkoratkaisumenettely edustaa, siltä osin kuin unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämän menettelyn voi saattaa vireille vain elin, jonka tehtävänä on soveltaa unionin oikeutta ja joka täyttää muun muassa tämän riippumattomuuden vaatimuksen (tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 67 Tuomioistuinten riippumattomuuden suojaaminen on ensisijaisen tärkeää myös niiden toimenpiteiden yhteydessä, jotka unioni on toteuttanut siviili- ja rikosasioissa tehdyn oikeudellisen yhteistyön alalla. Kyseiset toimenpiteet perustuvat näet erityiseen keskinäiseen luottamukseen, joka jäsenvaltioilla on muiden jäsenvaltioiden tuomioistuinjärjestelmiin, ja nojaavat siis lähtökohtaan, jonka mukaan muiden

jäsenvaltioiden tuomioistuimet noudattavat tehokkaan oikeussuojan vaatimuksia, joihin kuuluu muun muassa mainittujen tuomioistuinten riippumattomuus (ks. analogisesti tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 58 kohta).

- 68 Näin ollen se, että riidanalaisten kansallisten säännösten soveltamisen vuoksi Sąd Najwyższy riippumattomuutta ei ehkä voida taata lopullisen tuomion antamiseen saakka, voi aiheuttaa vakavaa vahinkoa unionin oikeusjärjestyksen kannalta ja siis yksityisillä unionin oikeuden nojalla olevien oikeuksien ja niiden SEU 2 artiklassa vahvistettujen arvojen kannalta, joihin tämä unioni perustuu ja joihin kuuluu muun muassa oikeusvaltiota koskeva arvo.
- 69 Lisäksi on huomautettava, että kansalliset ylimmät tuomioistuimet ovat niissä jäsenvaltioiden tuomioistuinjärjestelmissä, joihin ne kuuluvat, ratkaisevassa asemassa pantaessa unionin oikeutta täytäntöön kansallisella tasolla, joten mahdollinen puuttuminen kansallisen ylimmän tuomioistuimen riippumattomuuteen voi heikentää koko asianomaisen jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmää.
- 70 Tämän määräyksen 68 kohdassa tarkoitettu vakava vahinko voi lisäksi olla myös korjaamatonta.
- 71 Yhtäältä näet Sąd Najwyższy antaa asiaa ylimpänä oikeusasteena käsittelevänä tuomioistuimena ratkaisuja – myös asioissa, joissa on sovellettava unionin oikeutta –, joihin liittyy oikeusvoimavaikutus ja jotka voivat tästä syystä aiheuttaa peruuttamattomia vaikutuksia unionin oikeusjärjestyksen kannalta.
- 72 Sillä Puolan tasavallan esittämällä seikalla, jonka mukaan Sąd Najwyższy ei ratkaise aineellista kysymystä sen käsiteltäväksi saatetuissa asioissa, ei muuteta mitenkään tätä arviointia, koska – kuten Puolan tasavalta on unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa vahvistanut – Sąd Najwyższy valvoo laillisuusperiaatteen noudattamista ja oikeuskäytännön yhtenäisyyttä myös silloin, kun se soveltaa unionin oikeuden täytäntöönpanemiseksi annettuja kansallisia sääntöjä, joten kyseisen tuomioistuimen esittämä näiden sääntöjen tulkinta sitoo niitä alemman oikeusasteen tuomioistuinta, joiden on tämän jälkeen ratkaistava Sąd Najwyższyn palauttamattomat asiat.
- 73 Toisaalta Sąd Najwyższyn ratkaisuilla alemman oikeusasteen kansallisiin tuomioistuihin nähden olevan auktoriteetin johdosta se, ettei kyseisen tuomioistuimen riippumattomuutta ehkä voida taata riidanalaisia kansallisia säännöksiä sovellettaessa lopullisen tuomion antamiseen saakka, voi heikentää jäsenvaltioiden ja niiden tuomioistuinten luottamusta Puolan tasavallan tuomioistuinjärjestelmään ja tämän johdosta siihen, että kyseinen jäsenvaltio noudattaa oikeusvaltioperiaatetta.
- 74 Tällaisissa olosuhteissa jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteet, jotka perustuvat lähtökohtaan, jonka mukaan jäsenvaltiot jakavat keskenään joukon yhteisiä arvoja, joihin unioni perustuu ja joihin kuuluu muun muassa oikeusvaltiota koskeva arvo (ks. vastaavasti tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), voivat vaarantua.
- 75 Kuten komissio huomauttaa, näiden periaatteiden kyseenalaistaminen voi kuitenkin aiheuttaa vakavia ja korjaamattomia vaikutuksia unionin oikeusjärjestyksen säännöllisen toiminnan kannalta erityisesti sen siviili- ja rikosasioissa tehdyn oikeudellisen yhteistyön alalla, joka perustuu jäsenvaltioiden väliseen erityisen vankkaan luottamukseen siitä, että niiden tuomioistuinjärjestelmät ovat tehokkaan oikeussuojan vaatimusten mukaiset.
- 76 Se, ettei riidanalaisten kansallisten säännösten soveltamisen vuoksi Sąd Najwyższyn riippumattomuutta ehkä voida taata lopullisen tuomion antamiseen saakka, voisi johtaa siihen, että jäsenvaltiot kieltäytyvät tunnustamasta ja panemasta täytäntöön Puolan tasavallan tuomioistuinten antamia tuomioita, mikä voi johtaa unionin oikeuden kannalta vakavaan ja korjaamattomaan vahinkoon.

- 77 Toisin kuin Puolan tasavalta väittää, luottamuksen menettämistä Puolan tuomioistuinjärjestelmään koskeva vaara ei ole tältä osin kuvitteellinen tai hypoteettinen, vaan hyvinkin todellinen. Tätä osoittaa asiassa, jonka johdosta annettiin 25.7.2018 tuomio Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), ennakkoratkaisupyyntö, jonka High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) oli tehnyt puolalaisten tuomioistuinten antamien eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanoa koskevassa menettelyssä siitä syystä, että kyseinen tuomioistuin pelkäsi, että sellaisten Puolan tasavallan tuomioistuinten riippumattomuuteen väitetysti kohdistuvien rakenteellisten puutteiden vuoksi, jotka johtuvat kyseisessä jäsenvaltiossa vireille pannuista tuomioistuinjärjestelmän lainsäädäntöuudistuksista ja etenkin riidanalaisten kansallisten säännösten antamisesta, sen henkilön, josta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu, perusoikeutta riippumattomaan tuomioistuimeen ja siis hänelle perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa taattua oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin loukataan siinä tapauksessa, että hänet luovutetaan Puolan oikeusviranomaisille.
- 78 On siis katsottava, että komissio on osoittanut, että jos sen hakemista välitoimista ei määrätä, riidanalaisten kansallisten säännösten soveltaminen lopullisen tuomion antamiseen saakka voi aiheuttaa vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa unionin oikeusjärjestyksen kannalta.
- 79 Tätä päätelmää ei voida kumota Puolan tasavallan esittämillä argumenteilla, joilla pyritään osoittamaan, ettei kiireellisyyssedellytys täyty.
- 80 Ensinnäkin Puolan tasavalta väittää, että komissio aloitti jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn yli kuusi kuukautta ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain antamisen jälkeen ja vain kaksi päivää ennen sitä ajankohtaa, jolloin Sąd Najwyższy tuomarien oli jäätävä riidanalaisten kansallisten säännösten mukaisesti eläkkeelle, mikä osoittaa sen mukaan, ettei kiireellisyyttä koskeva edellytys täyty.
- 81 On kuitenkin selvää, että komissio on ennen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn aloittamista käynnistänyt mekanismit, jotka on vahvistettu Euroopan parlamentille ja neuvostolle 11.3.2014 annetussa komission tiedonannossa, jonka otsikko on ”Uusi [unionin] toimintakehys oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi” (COM(2014) 158 final).
- 82 Komissio antoi tältä osin 20.12.2017, jolloin Puolan tasavallan presidentti allekirjoitti ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain, oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta Puolassa suosituksen (EU) 2018/103, joka täydentää suosituksia (EU) 2016/1374, (EU) 2017/146 ja (EU) 2017/1520 (EUVL 2018, L 17, s. 50), ja [SEU] 7 artiklan 1 kohdan mukaisen perustellun ehdotuksen oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta Puolassa; kyseisissä suosituksessa ja ehdotuksessa komissio esitti muun muassa riidanalaisten kansallisten säännösten esiin tuomia ongelmia tuomareiden riippumattomuuden kannalta, sellaisina kuin kyseiset ongelmat on toistettu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa kanteessa.
- 83 Suosituksessa 2018/103 komissio kehotti lisäksi Puolan viranomaisia ratkaisemaan todetut ongelmat kolmen kuukauden kuluessa ja ilmoittamaan komissiolle tätä varten toteutetuista toimenpiteistä. Se totesi myös olevansa valmis jatkamaan rakentavaa vuoropuhelua Puolan hallituksen kanssa. Vaihdettaisiin useaan kertaan näkemyksiä kyseisen hallituksen kanssa se päätti kuitenkin nostaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, koska tyydyttäviin tuloksiin ei ollut päästy sen esiin tuomien kysymysten osalta.
- 84 Lopuksi on todettava, että tämän määräyksen 81 kohdassa mainitussa tiedonannossa käyttöön otetun prosessin mukaisesti on niin, että ennen kuin komissio antoi suosituksensa 2018/103, sen oli pitänyt arvioida sitä, vallitseeko Puolassa mahdollisesti tilanne, jossa oikeusvaltioon kohdistuu järjestelmätason uhka, ja Puolan tasavallan kanssa oli pitänyt aloittaa vuoropuhelu, jonka yhteydessä komissio voi esittää huolenaiheensa ja jäsenvaltio voi vastata niihin. On siten selvää, että komissio oli jo ylimmästä

tuomioistuimesta annetun lain antamiseen johtaneen lainsäädäntömenettelyn kuluessa ryhtynyt Puolan tasavallan osalta toimenpiteisiin kysymyksissä, jotka ovat jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen kohteena.

- 85 Lisäksi on huomautettava, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne, johon nyt käsiteltävä välitoimihakemus liittyy, ei koske pelkästään ylimmästä tuomioistuimesta annettua lakia vaan myös muutoslakia, joka annettiin 10.5.2018 eli kaksi kuukautta ennen kuin komissio lähetti Puolan tasavallalle virallisen huomautuksen näiden kummankin lain yhteensopivuudesta SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa.
- 86 Puolan tasavalta ei näin ollen voi vedota siihen, että komissio on odottanut yli kuusi kuukautta ennen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn aloittamista.
- 87 Toiseksi on todettava, ettei sitä, että on oletetusti olemassa riidanalaisia kansallisia säännöksiä vastaavia sääntöjä, joita sovelletaan muissa jäsenvaltioissa, voida ottaa huomioon arvioitaessa haetuista välitoimista määräämisen kiireellisyyttä.
- 88 Kolmanneksi on todettava, ettei myöskään voida hyväksyä sitä Puolan tasavallan unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa esiin tuomaa seikkaa, jonka mukaan asia C-619/18 on päätetty käsitellä nopeutetussa menettelyssä, joten ei ole olemassa mitään sellaista kiirettä, joka oikeuttaisi määräämään haetuista välitoimista.
- 89 Tältä osin on näet riittävää korostaa, että sillä, että lopullinen tuomio annetaan nopeutetun menettelyn päätteeksi, ei voida estää tämän määräyksen 78 kohdassa mainitun vakavan ja korjaamattoman vahingon aiheutumista ennen kyseisen tuomion antamista.
- 90 Kaiken edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että kiireellisyyttä koskeva edellytys täyttyy nyt käsiteltävässä asiassa.

Intressivertailu

- 91 Useimmissa välitoimimenettelyissä sekä täytäntöönpanon lykkäämistä koskevan pyynnön hyväksyminen että hylkääminen voivat aiheuttaa tietyissä määrin tiettyjä lopullisia vaikutuksia, ja välitoimista päättävän tuomarin, jonka käsiteltäväksi tällainen lykkäyspyyntö on saatettu, on punnittava ne riskit, jotka kuhunkin mahdolliseen ratkaisuun liittyvät (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 25.6.1998, *Alankomaiden Antillit v. neuvosto*, C-159/98 P(R), EU:C:1998:329, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä merkitsee konkreettisesti sitä, että on muun muassa tutkittava, meneekö välitoimia pyytäneen osapuolen intressi siihen, että kansallisten säännösten täytäntöönpanoa lykätään, kyseisten säännösten välitöntä soveltamista koskevan intressin edelle. Kyseisen tutkinnan aikana on määritettävä, voitaisiinko kyseisten säännösten mahdollisella kumoamisella muuttaa sen jälkeen, kun unionin tuomioistuin on hyväksynyt pääasian kanteen, kyseisten säännösten välittömän täytäntöönpanon aiheuttama tilanne, ja toisinpäin, missä määrin täytäntöönpanon lykkääminen voisi olla esteenä mainituilla säännöksillä tavoiteltujen päämäärien saavuttamiselle siinä tapauksessa, että pääasian kanne hylätään (ks. analogisesti unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys 10.1.2018, komissio v. RW, C-442/17 P(R), ei julkaistu, EU:C:2018:6, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 92 Komissio katsoo, että vakavin loukkaus nyt käsiteltävässä tapauksessa on loukkaus, joka kohdistuu unionin yleiseen etuun. Se väittää tältä osin, että jos unionin tuomioistuin ei määrää haetuista välitoimista ja hyväksyy myöhemmin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, unionin oikeusjärjestyksen moitteetonta toimintaa haitattaisiin systeemisesti, kun taas on niin, että jos unionin tuomioistuin määrää näistä toimista ja hylkää sen jälkeen kyseisen kanteen, riidanalaisen kansallisten säännösten vaikutus pelkästään lykkääntyisi.

- 93 Osoittaakseen intressinsä riidanalaisten kansallisten säännösten välittömään soveltamiseen Puolan tasavalta riitauttaa aluksi sen, että komission hakemilla välitoimilla voitaisiin saavuttaa tavoiteltu päämäärä eli taata, että lopullinen tuomio voidaan panna täytäntöön, jos jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne lopulta hyväksytään, joten haetuista välitoimista määräämistä ei sen mukaan voida perustella sillä unionin yleisellä edulla, johon komissio tukeutuu.
- 94 Puolan tasavalta väittää erityisesti ensimmäiseksi välitoimista, joilla pyritään riidanalaisten kansallisten säännösten soveltamisen lykkäämiseen, aluksi, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 37 §:n, jossa määritellään pääasiallisesti Sąd Najwyższyn tuomareiden uusi eläkeikä, lykkääminen johtaisi pelkästään oikeudellisen aukon luomiseen Sąd Najwyższyn tuomarien eläkeiän määrittelymisen osalta. Niiden ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 37 §:n säännösten lykkäämisellä, joilla säännellään menettelyä, jota noudattaen Sąd Najwyższyn tuomarien aktiivista lainkäyttötehtävää voidaan pidentää sen jälkeen, kun kyseiset tuomarit ovat täyttäneet 65 vuotta, ei ole vaikutusta mahdollisuuteen panna lopullinen tuomio täytäntöön, koska seuraavat kyseisen tuomioistuimen tuomarit, joita eläkkeelle jääminen koskee, täyttävät 65 vuotta vasta noin kahden vuoden kuluttua. Siltä osin kuin ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 111 §:n 1 momentti, joka koskee tuomareita, jotka ovat täyttäneet 65 vuotta 3.4.2018–3.7.2018, on jo saanut aikaan vaikutuksensa, kyseisen säännöksen ja kaikkien sen täytäntöönpanoa varten toteutettujen toimenpiteiden soveltamisen lykkäämistä ei myöskään olisi mahdollista toteuttaa, koska välitoimella ei voi olla taannehtivia vaikutuksia. Puolan tasavalta toteaa lopuksi, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 111 §:n 1a momentin, joka koskee tuomareita, jotka täyttävät 65 vuotta 4.7.2018–3.4.2019, soveltamisen lykkääminen johtaisi siihen, että ainoa tuomari, jota kyseinen säännös koskee, jää eläkkeelle ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 37 §:n 1 momentin nojalla eli voimatta hyötyä siirtymäajasta esittääkseen toiveensa jatkaa tehtäviensä hoitamista.
- 95 Puolan tasavallan argumentit perustuvat kuitenkin komission tässä välitoimimenettelyssä hakemien välitoimien luonteen ja vaikutusten virheelliseen ymmärtämiseen. Tällaisista välitoimista määrääminen merkitsee näet kyseisellä jäsenvaltiolla olevaa velvollisuutta lykätä välittömästi riidanalaisten kansallisten säännösten ja myös niiden säännösten soveltamista, joilla kumotaan tai korvataan aikaisemmat säännökset, joilla säännellään Sąd Najwyższyn tuomareiden eläkeikää, siten, että kyseiset aikaisemmat säännökset tulevat uudelleen sovellettaviksi odotettaessa lopullisen tuomion antamista. Sellaisen välitoimen täytäntöönpano, jolla pyritään lykkäämään jonkin säännöksen soveltamista, sisältää siten velvollisuuden taata kyseisen säännöksen voimaantuloa aikaisemman oikeustilan eli tässä tapauksessa riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä kumotuissa tai korvatuissa kansallisissa säännöksissä säädetyn oikeusjärjestelmän palauttaminen ennalleen.
- 96 Siltä osin kuin toiseksi on kyse välitoimesta, jolla pyritään siihen, että riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla eläkkeelle siirretyt Sąd Najwyższyn tuomarit saavat palata virkoihinsa, Puolan tasavalta väittää, että kyseisen välitoimen täytäntöönpano ei johda lopullisen tuomion täyden tehokkuuden takaamiseen. Koska mainittua välitointa sovelletaan yksinomaan lopullisen tuomion antamiseen saakka, niiden Sąd Najwyższyn tuomarien, jotka on otettu väliaikaisesti takaisin tehtäviinsä, pitäisi riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla lähteä uudelleen eläkkeelle kyseisen tuomion antamisesta alkaen. Niiden tuomarien väliaikainen palaaminen virkoihinsa, joita riidanalaiset kansalliset säännökset koskevat, merkitsee Puolan tasavallan mukaan lisäksi sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, joilla on taannehtiva vaikutus, vaikka välitoimella ei saakaan olla tällaista vaikutusta.
- 97 Tältä osin on riittävää todeta yhtäältä niiden toimenpiteiden väitetystä taannehtivasta vaikutuksesta, jotka on toteutettava riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla eläkkeelle siirrettyjen Sąd Najwyższyn tuomarien ottamiseksi tilapäisesti takaisin tehtäviinsä, että – kuten tämän määräyksen 95 kohdasta ilmenee – Puolan tasavallalla oleva velvollisuus taata tällainen virkaan palaaminen merkitsee niiden määrättyjen välitoimien välitöntä vaikutusta, jotka sisältävät velvollisuuden lykätä mainittujen säännösten ja kyseisten säännösten täytäntöön panemiseksi toteutettujen toimenpiteiden,

tässä tapauksessa asianomaisten tuomarien eläkkeelle siirtämistä koskevien toimenpiteiden, soveltamista ja taata kyseisten säännösten voimaantuloa aikaisemman tilanteen ennalleen palauttaminen.

- 98 Toisaalta niiden Sąd Najwyższyn tuomareiden, jotka ovat saaneet palata väliaikaisesti virkaansa haettujen välitoimien täytäntöönpanotoimenpiteenä, olisi mahdollisesti lähdettävä eläkkeelle riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla vasta lopullisen tuomion antamisesta alkaen, jos jäsenyysselvointteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne hylätään kyseisellä tuomiolla.
- 99 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse välitoimesta, jolla pyritään velvoittamaan Puolan tasavalta pidättäytymään kaikista toimenpiteistä tuomareiden nimittämiseksi Sąd Najwyższyyn niihin virkoihin, jotka vapautuvat eläkkeelle siirrettyiltä tuomareilta, Puolan tasavalta väittää, että kyseinen välitoimi ei ole tarpeen lopullisen tuomion tehokkuuden takaamiseksi, koska Puolan lainsäädännössä säädetyillä mekanismeilla voidaan joka tapauksessa taata asianomaisten tuomarien palaaminen virkoihin, joissa he olivat ennen eläkkeelle siirtymistään. Koska Sąd Najwyższyn tuomarien virat eivät ole määrätyle henkilölle varattuja virkoja, riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla eläkkeelle siirretty tuomarit voisivat palata virkoihinsa siten, että he palaavat joko avoinna oleviin tuomarin virkoihin tai siinä tapauksessa, että kaikki Sąd Najwyższyn tuomarin virat on täytetty lopullisen tuomion antamisajankohtana, sellaisiin uusiin tuomarin virkoihin, jotka Puolan tasavallan presidentti voi harkintavaltansa nojalla perustaa asetuksella.
- 100 Puolan tasavallan väitteistä poiketen kyseisen jäsenvaltion mainitsemilla mekanismeilla ei kuitenkaan voida poistaa sitä vaaraa, johon komissio vetoaa.
- 101 Yhtäältä näet se, että Sąd Najwyższyn tuomarien virat eivät ole määrätyle henkilölle varattuja virkoja, lisää – toisin kuin Puolan tasavalta väittää – vaaraa siitä, että eläkkeelle siirretyt tuomarit eivät voi palata virkaansa, jossa he olivat ennen eläkkeelle siirtymistään, jos kyseisen tuomioistuimen uusien tuomareiden nimitysmenettelyt aloitetaan uudelleen. Koska kaikki Sąd Najwyższyssa täytettävät tuomareiden virat kuuluvat yleisiin avoinna oleviin virkoihin ja koska ne täytetään peräkkäin nimitysmenettelyjen tuloksena, ei voida taata, että tuomarit, joita riidanalaiset kansalliset säännökset koskevat, voivat lopullisen tuomion antamisajankohtana jatkaa jälleen tehtävissä, joita he hoitivat ennen eläkkeelle siirtymistään.
- 102 Jos toisaalta oletetaan, että sen johdosta, että Sąd Najwyższyn tuomareiden virkojen lukumäärää lisätään Puolan tasavallan presidentin asetuksella, niihin jaostoihin, joissa riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla eläkkeelle siirretyt tuomarit hoitivat tehtäviään, perustetaan tuomarien virkoja, tämän uusien virkojen perustamisen perusteella ei kuitenkaan voida päätellä, että tämän määräyksen 16 kohdassa mainittu Sąd Najwyższyn ensimmäinen presidentti ja kaksi jaoston puhteenjohtajaa saisivat takeet siitä, että heidät palautetaan virkaan, jossa he olivat ennen eläkkeelle siirtymistään. Kyseisen tuomioistuimen tuomareiden nimitysmenettelyjen nopeuden vuoksi, josta on osoituksena tämän määräyksen 22–26 kohdassa mainittujen tapahtumien sarja, on näet mahdollista, että kyseiset virat on täytetty lopullisen tuomion antamisajankohtana.
- 103 Lopuksi se, että unionin tuomioistuimen varapresidentin 19.10.2018 antaman määräyksen komissio v. Puola (C-619/18 P, ei julkaistu, EU:C:2018:852) johdosta Sąd Najwyższyn tuomarien nimitysmenettelyt on tätä nykyä keskeytetty, ei poista sitä vaaraa, johon komissio on vedonnut. On näet korostettava, että kyseisessä määräyksessä määrätty toimet, jotka koskevat muun muassa riidanalaisten kansallisten säännösten soveltamisen lykkäämistä, niiden tuomareiden, joita kyseiset säännökset koskevat, mahdollisuutta palata virkoihin, joissa he olivat ennen eläkkeelle siirtymistään, ja niiden menettelyjen jäädyttämistä, joilla nimitetään uudet tuomarit mainittujen tuomareiden, joita kyseiset säännökset koskevat, tilalle ja uusi Sąd Najwyższyn ensimmäisen presidentti, ovat voimassa mainitun määräyksen määräysosan sanamuodon mukaan ”sellaisen määräyksen antamiseen asti, jolla tämä välitoimimenettely

päätetään”. Tästä seuraa, että jos tällä määräyksellä, jolla kyseinen menettely päätetään, ei määrätä komission hakemista välitoimista, ei olisi olemassa takeita siitä, ettei kyseessä olevia nimitysmenettelyjä käynnistetä uudelleen.

- 104 Tämän perusteella on katsottava, ettei Puolan tasavallan argumentaatiolla voida osoittaa, etteivät haetut välitoimet ole perusteltavissa sillä unionin yleisellä edulla, johon komissio vetoaa.
- 105 Tämän jälkeen Puolan tasavalta vetoaa joukkoon argumentteja, joilla pyritään osoittamaan, että sillä oleva intressi, joka liittyy siihen, että Sąd Najwyższy toimii moitteettomasti, ja jolla voidaan perustella se, ettei komission hakemista välitoimista määrätä, on etusijalla.
- 106 Puolan tasavalta vetoaa ensimmäiseksi sellaisten seikkojen olemassaoloon, joiden vuoksi Sąd Najwyższyn eläkkeelle siirrettyjen tuomarien virkaan palaaminen on kohtuuttoman vaikeata. Puolan tasavalta väittää muun muassa, että kyseinen virkaan palaaminen edellyttää, että Puolan viranomaiset toteuttavat lainsäädännöllisiä toimia ja antavat luonteeltaan liitännäisiä yleisiä säännöksiä, mikä olisi ristiriidassa Puolan perustuslain kanssa.
- 107 Tämä argumentti on hylättävä. Kuten tämän määräyksen 95 ja 97 kohdassa on todettu, komission hakemien välitoimien täytäntöönpano sisältää Puolan tasavallalla olevan velvollisuuden keskeyttää välittömästi riidanalaisten kansallisten säännösten ja niiden täytäntöönpanotoimenpiteiden soveltaminen, mistä on seurauksena velvollisuus soveltaa lopullista tuomiota odotettaessa Sąd Najwyższyn tuomarien eläkeikää koskevia aikaisempia säännöksiä ja palauttaa ennen riidanalaisten kansallisten säännösten voimaantuloa vallinnut tilanne ennalleen.
- 108 Tältä osin on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut unionin oikeudesta johtuvia velvoitteita (tuomio 4.7.2018, komissio v. Slovakia, C-626/16, EU:C:2018:525, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 109 Toiseksi on todettava, että Puolan tasavalta väittää, että Sąd Najwyższyn eläkkeelle siirrettyjen tuomarien tilapäinen palauttaminen heidän aktiiviseen lainkäyttötehtävänsä merkitsisi systeemistä vaaraa, joka on huomattavasti suurempi kuin heidän eläkkeellä pysymisensä vaara. Puolan tasavallan mukaan erityisesti tilanne, jossa tuomari palaa tehtäviinsä etukäteen määrittelemättömäksi ajaksi, aiheuttaa vaaran siitä, ettei kyseisen tuomarin riippumattomuus ole taattu lopullisen tuomion antamiseen saakka.
- 110 On kuitenkin todettava, ettei Puolan tasavalta ole esittänyt mitään seikkaa, jonka avulla voitaisiin osoittaa tällaisen vaaran olemassaolo.
- 111 Kolmanneksi on todettava, että Puolan tasavalta väittää, että niiden tuomarien väliaikainen virkaan palaaminen, joita riidanalaiset kansalliset säännökset koskevat, mutkistaisi huomattavasti työskentelyn järjestämistä Sąd Najwyższyssa. Se huomauttaa erityisesti, että kyseinen tuomioistuin käsittelee asian keskimääräisesti seitsemän kuukauden kuluessa, joten lopullisen tuomion julistamista edeltävän ajanjakson aikana väliaikaisesti virkaan palanneet tuomarit eivät voisi käsitellä mitään asiaa kokonaisuudessaan.
- 112 On kuitenkin todettava, ettei kyseinen seikka, joka liittyy työskentelyn moitteettomaan järjestämiseen Sąd Najwyższyssa, voi merkityksestään huolimatta olla etusijalla siihen unionin yleiseen intressiin nähden, joka liittyy siihen, että kyseinen tuomioistuin toimii edellytyksin, joilla taataan sen riippumattomuuden kunnioittaminen.
- 113 Neljänneksi on todettava, että Puolan tasavalta väittää, ettei ole mahdollista panna täytäntöön välitoimea, jolla se velvoitetaan pidättäytymään kaikista toimenpiteistä, jotka koskevat tuomareiden nimittämistä Sąd Najwyższyyn niiltä tuomareilta vapautuneisiin virkoihin, joita riidanalaiset kansalliset

säännökset koskevat, koska Sąd Najwyższyn tuomarien virat eivät ole määrätylle henkilölle varattuja virkoja. Puolan tasavalta huomauttaa lisäksi, että Sąd Najwyższyn jaostoissa vapaana olevia tuomarin virkoja koskevien nimitysten jäädyttäminen loukkaisi niiden henkilöiden oikeuksia, jotka ovat hakeneet tuomarin virkaa kyseisessä tuomioistuimessa.

- 114 Tältä osin on huomautettava tämän määräyksen 108 kohdassa mieleen palautetun oikeuskäytännön lisäksi, että organisatoriset vaikeudet ja Sąd Najwyższyn tuomarin virkaan hakeneille henkilöille aiheutuvat haitat, joiden väitetään liittyvän tällaisesta välitoimesta määräämiseen, eivät voi olla etusijalla suhteessa unionin yleiseen etuun sen oikeusjärjestyksen moitteettoman toiminnan kannalta.
- 115 Tämän määräyksen 91 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti suoritetusta tutkinnasta ilmenee, että unionin yleinen etu sen oikeusjärjestyksen moitteettoman toiminnan kannalta saattaisi vaarantua vakavasti ja korjaamattomasti lopullista tuomiota odottaessa, jos komission hakemista välitoimista ei määrätä, vaikka jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne hyväksytään.
- 116 Puolan tasavallalla oleva intressi Sąd Najwyższyn moitteettomaan toimintaan ei sitä vastoin voi vaarantua tällä tavalla siinä tapauksessa, että komission hakemista välitoimista määrätään, vaikka jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne hylättäisiin, koska kyseinen välitoimista määrääminen johtaa yksinomaan siihen, että ennen ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain antamista voimassa ollutta oikeudellista järjestelmää sovelletaan edelleen rajoitetun ajanjakson ajan.
- 117 Tämän perusteella on pääteltävä, että kyseessä olevien intressien vertailu puoltaa sitä, että komission hakemista välitoimista määrätään.
- 118 Kaiken edellä esitetyn perusteella tämän määräyksen 1 kohdassa tarkoitettu komission välitoimihakemus on hyväksyttävä.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on määrännyt seuraavaa:

- 1) Puolan tasavallan on välittömästi ja siihen asti, kunnes annetaan tuomio, jolla asian käsittely asiassa C-619/18 päätetään,**
- **lykättävä ylimmästä tuomioistuimesta 8.12.2017 annetun lain (ustawa o Sądzie Najwyższym) 37 §:n 1–4 momentin ja 111 §:n 1 ja 1a momentin ja yleisten tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 10.5.2018 annetun lain (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw) 5 §:n säännösten sekä kaikkien näiden säännösten nojalla toteutettujen toimenpiteiden soveltamista**
 - **toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Sąd Najwyższyn (ylin tuomioistuin, Puola) tuomarit, joita mainitut säännökset koskevat, voivat hoitaa edelleen tehtäviään virassa, jossa he olivat 3.4.2018, jolloin ylimmästä tuomioistuimesta annettu laki tuli voimaan, siten, että heillä on sama asema, samat oikeudet ja samat palvelussuhteen ehdot, jotka heillä oli tai joita heihin sovellettiin 3.4.2018 saakka**
 - **pidättäydyttävä kaikista toimenpiteistä, joilla Sąd Najwyższyyn nimitetään tuomareita niiden tuomarien sijalle, joita samat säännökset koskevat, ja kaikista toimenpiteistä, joilla nimitetään uusi kyseisen tuomioistuimen ensimmäinen presidentti tai ilmoitetaan henkilö, jonka tehtävänä on johtaa mainittua tuomioistuinta sen ensimmäisen presidentin sijasta uuden ensimmäisen presidentin nimittämiseen saakka, ja**

- ilmoitettava Euroopan komissiolle viimeistään kuukausi tämän määräyksen tiedoksiantamisen jälkeen ja sen jälkeen säännöllisesti joka kuukausi kaikista niistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut noudattaakseen täysimääräisesti tätä määräystä.

2) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Allekirjoitukset